

Privatseminarier, som drev deres Undervisning paa anden Maade end den, der var godkendt af Regeringen og dens Censor. Udvalget har erkendt, at dette kunde have sin Betænkelse, og er derfor enedes om dette Forslag, hvorefter der kan oprettes Privatseminarier, som ikke faa nogen af de Fordele, som de anerkendte Privatseminarier faa, som ikke faa Eksamenstret, men kun faa Lov til at indstille deres Elever til Eksamen ved et af de bestaaende Seminarier. Det er noget lignende, som finder Sted paa Latin-skolernes og Realskolernes Omraade, og det er noget, som i Øjeblikket næppe vil faa stor praktisk Betydning, idet det vil være overordentlig vanskeligt at oprette et saadant Seminarium. Et Seminarium, som slet ikke faar nogen Understøttelse og som er stillet saaledes, at dets Elever skulle gaa op til Eksamen hos dets Konkurrenters Lærere, vil ikke let komme til Verden, men der er dog gennem dette Forslag aabnet en Mulighed for, at det kan ske, og at denne Mulighed vil kunne faa sin Betydning. I Kamp-tider, hvor en ny aandelig Retning enten paa det religiøse eller paa det pædagogiske Omraade er ved at komme frem, og vel ikke har kunnet vinde Anerkendelse endnu, men dog har faa megen Kraft i sig, at den tør vove Forsøget, er der her en Mulighed, som der ellers ikke var. Bestemmelsen kan dog mulig ogsaa faa en anden Betydning, der maaste kan være mere praktisk i Øjeblikket. Naar et nyt Privatseminarium søger Anerkendelse, vil det vel undertiden være vanskeligt for Ministeriet at kunne sige, om det kan anerkende det eller ikke, førend det har set, hvorledes dette Seminarium arbejder. Vi have jo over for forskellige andre Undervisningsanstalter den Regel, at de ikke kunne faa Understøttelse, før de have virket i et vist Tidsrum, et Aar eller flere, saadan som det nu er bestemt. Jeg kunde tænke, der kunde komme saadanne Tilfælde, hvor et nyt Seminarium kom frem, og man ikke i første Øjeblik kunde finde det rimeligt at give det Anerkendelse, men lød det benytte denne Udvej, saa om det kunne eksistere uden Understøttelse i et Aar eller to, og naar man havde faaet fornøden Erfaring, gav den Anerkendelse, som Lovens forudsætter. Forslaget under Nr. 9, der er stillet af et Mindretal, skal jeg ikke omtale nu. Det

er jo afvigende fra det, vi vedtog ved 2den Behandling. Fra Flertallets Side have vi ikke fundet Grund til at tiltræde det. Endelig er der stillet et Ændringsforslag under Nr. 11, der gaar ud paa, at der ved Finansloven kan ydes veltjente, afgaaede Lærere ved anerkendte Privatseminarier en aarlig Understøttelse, naar de i mindst 15 Aar have virket ved et saadant Seminarium. Udvalget har ikke haft nogen Betænkelse ved at gaa ind derpaa; man har tværtimod fundet det rigtigt; thi efter denne Lov, som vi have vedtaget ved 2den Behandling, ville de anerkendte Privatseminarier paa en Maade blive Statsanstalter. Staten vil benytte deres Lærere til Hjælpsførelse af et af sine Formaal, lige saa vel som den benytter Statsseminariernes Lærere dertil, og der synes derfor at være god Grund til, at vi ogsaa kunne give de private Seminariers Lærere en Pension, naar de har virket i en længere Aarrække og virket paa en saadan Maade, at man finder det forsvarligt. Meningen dermed er ikke, at Privatseminariernes Lærere altid skulle have en saadan Pension, men Meningen er, at de kunne faa den, naar man i de enkelte Tilfælde skønner, der er tilstrækkelig Anledning dertil. Dertil skal jeg indskrænke mig og anbefale de Forslag, der ere stilledes af Udvalget, og Mindretallets Forslag under Nr. 1.

M. Nielsen: Da jeg ikke hører til det Mindretal i Udvalget, som har været med til at stille Ændringsforslag under Nr. 1, vil jeg tillade mig at fremkomme med nogle Ytringer om dette Ændringsforslag. I det oprindelige Lovforslag var der paa flere Steder brugt Udtrykket „Ovelsestoler“. Det er blevet slettet og erstattet med Udtrykket „Børnestoler“, og dette har ikke været kun en Forandring af formel Art, men man har stillet det for, at den Tanke har skullet lægges ind deri, at i Børnestoler, som drives ved Seminarier, skulde Hovedhensynet tages til Børnene, ikke til Eleverne, saadan, at man i Udtrykket „Børnestoler“, som blev gennemført i Lovforslaget, vil have indlagt en Paamindelse om, at Børnene i disse Stoler endelig ikke maatte forkludres. Nu forstaar jeg godt den Tanke, der har ført et Mindretal til at fremkomme med dette Ændringsforslag under